

Bilimsel Yayınlarda Akademik Aşırma [3]

Bilimsel yayının amacı, üretilen ve geliştirilen bilginin paylaşarak yayılmasını ve bunun sonucunda bilimin insanlık yararına geliştirilmesini sağlamaktır.

Bilimsel bir yayında bulunması gereken özellikler:

1. Yayının içindeki bilgi doğru ve tamdır.
2. Bilgilerin üretimi ve geliştirilmesi aşamalarında Bilimsel etiğe uygun davranılır.
3. Yalnızca bilimsel sistematik içinde geliştirilen ve derlenen bilgiler ve veriler yayımlanır.
4. Yayının içeriği tarafsızdır.
5. Yayında yararlanılan bütün kaynaklar atıf yapılarak belirtilir.

Bilimsel Araştırmalarda ve Yayınlarda Kural Dışı Uygulama Çeşitleri [3]

ODTÜ'de araştırma yapan tüm bireyler, araştırmalarını yürütme ve sunma süreçlerinde var olan en yüksek akademik dürüstlük standartlarına uymalıdır.

Araştırmalarda ve bilimsel yayınlarda kaçınılması gereken en yaygın kural dışı uygulama çeşitleri:

- Uydurmacılık: Olmayan veri ve sonuçlar yaratmak.

- Yanıltmacılık: Bilimsel bir gerekçe olmaksızın veri veya sonuçlar üzerinde değişiklik yapmak veya veri atlamak.
- Tekrarlama/Çoklu yayın: Aynı yayını, önceki yayınlara atıf yapmaksızın birden fazla yayınlamak.
- Bölerek yayınlama: Büyük çaplı bir çalışmayı iki veya daha fazla parçaya bölerek yayınlamak.
- Akademik Aşırma: Gerekli atıfları yapmadan ve kaynak göstermeden başkalarının fikir veya sözlerini kullanmak.
- Gönüllü katılım ilkesinin çiğnenmesi: Bireyleri çalışmaya katılmaya zorlamak.
- Gizlilik ilkesinin çiğnenmesi: Verileri araştırmada yer almayan kişilerle paylaşmak.
- Yazarlık ile ilgili kural dışı davranışlar: Çalışmaya katkıda bulunmaksızın yazar olarak eklenmek, katkıda bulunanları yazar olarak eklememek ve gerekçesiz yazar sıralamasını değiştirmek.

Kaynaklar:

1. Plagiarism: What It is and How to Recognize and Avoid It, <http://www.indiana.edu/~wts/pamphlets/plagiarism.shtml>
2. Five Types of Plagiarism, http://www.lib.ncsu.edu/lobo2/lessonplans/14_fivetypes.doc
3. İntihal, <http://www.fbe.metu.edu.tr/index.php?lid=10&cid=0&lang=tr>
4. Types of Plagiarism, http://www.plagiarism.org/resources/documentation/plagiarism/learning/types_of_plagiarism.doc
5. Educational tips on plagiarism prevention, <http://www.plagiarism.org/>

ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ DESTEK OFİSİ

TEL: (0312) 210 35 71

E-posta: its@metu.edu.tr

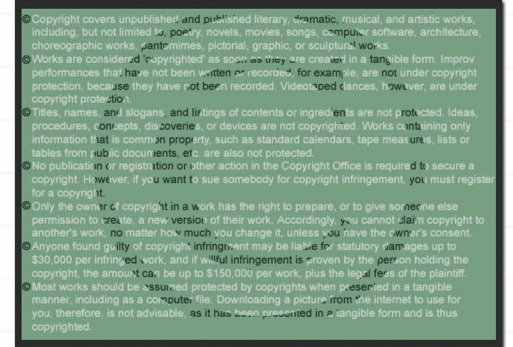
<http://its.metu.edu.tr>

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY

Akademik Aşırma

[İntihal / Plagiarism]

ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ DESTEK OFİSİ
INSTRUCTIONAL TECHNOLOGY SUPPORT OFFICE

Akademik aşırma (intihal), başkalarının eserlerini kaynağını belirtmeden bilinçli ya da farkında olmadan alıp kullanmak ve kendi görüşü gibi sunmaktır. [1]

Akademik Aşırma Çeşitleri [2]

1. **Kopyala—Yapıştır Aşırma:** Bir bölümün kaynağa olduğu gibi ve tırnak içine alınmadan kullanılması,
2. **Kelime Değiştir Aşırma:** Kaynağa kullanılan birkaç kelimenin değiştirilerek kullanılması,
3. **Stil Aşırma:** İçerik kullanılsa bile bir kaynağın düzeni, yazarın düşünme ve düzenleme tarzının aynen kullanılması,
4. **Mecaz Aşırma:** Bir yazar tarafından kullanılan yaratıcı bir benzetmenin aynen kullanılması,
5. **Fikir Aşırma:** Yaratıcı ve yeni bir fikrin veya çözümün kullanılması .

Bunlara ek olarak başkasının fikrini temel alan bir yazı yazmak da aşırmadır, çünkü dil ve anlatım yazıyı yazan kişiye ait olsa da düşünceler başkasına aittir [3].

Sık Karşılaşılan Akademik Aşırma Biçimleri [4]

1. Kaynak göstermeden:
 - Başkasının ödevinin / yazısının kendisininmiş gibi teslim edilmesi/gösterilmesi,
 - Tek bir kaynaktan önemli görülen yerlerin aynen alınması,
 - Pek çok kaynaktan bölümleri birbirlerine uyum sağlamaları için düzenlerken orijinal yapının ve fikirlerin aynen alınması,
 - Farklı kaynaklardan alınan bölümlerin farklı kelimelerle yeniden ifade edilerek bir bütün oluşturulması,

- Yazarın eski ödevlerinden/yazılarından bölümleri yeni bir ödevde/yazıda kullanması.

2. Kaynak göstererek:

- Kaynak metnin yazarına metin içinde atıf yapılırken, kaynak ile ilgili diğer bilgilere yer verilmemesi,
- Kaynak ile ilgili yanlış bilgi verilmesi,
- Kullanılan bölümün yeni sözcüklerle tekrar yazılırken kaynaktan aynen alınan bölümlerin tırnak içinde verilmemesi,
- Bazı kaynaklardan alınan bölümlerin doğru şekilde alıntılanmasına rağmen, kullanılan bazı kaynaklara hiç atıfta bulunulmaması.

Akademik Aşırmayı Önleme Yolları

- Öğrencilerinizi akademik aşırma konusunda bilgilendirin [3].
- Alıntılama yöntemlerini ve akademik aşırma yapmama için neler yapılması gerektiğini anlatın [5].
- Öğrencilerinizin neden aşırmayı tercih ettiğini belirleyin [5].

- Elde edilen bilgilerin analiz edilmesi ve yorumlanmasının önemini anlatın [5].
- Öğrencilerin ödev konularından istediklerini seçmelerine izin verin [3].
- Öğrencilerin ödev sonunda alacakları notlardansa ödev hazırlama sürecinde edindikleri becerilerin önemli olduğunu anlamasını sağlayın [5].
- Her dönem farklı ödev konuları vermeye çalışın [3].
- Beklentilerinizi net bir şekilde açıklayın, sizin beklentilerinizi karşılayacak hazır bir ödev bulmaları zor olacaktır [3].
- Ödevin hazırlanma aşamalarını belirleyin ve öğrencilerin ilerlemesini takip edin [3, 5].
- Aşırma cezalarını açıklayın [3].

Bu önlemlere ek olarak öğrencilerinizin Indiana Üniversitesi tarafından hazırlanan akademik aşırma testini (https://www.indiana.edu/~istd/plagiarism_test.html) tamamlamalarını isteyebilirsiniz.

Akademik Aşırma ile Karşılaşıldığında Yapılacaklar

1. Kütüphane veya İnternet'te asıl kaynağı aramak
 - Bunun için ODTÜ'nün sağladığı lisanslı Turnitin yazılımı (<http://www.turnitin.com>) veya ücretsiz yazılımlar (ör: <http://doccop.com>) kullanılabilir.
 - Eğer kaynak dokümanı bulabilirseniz, MS Office Word programı ile de iki doküman arasında karşılaştırma yapabilirsiniz.
2. Öğrenciye ödevde geçen bir kelimenin ne anlamda kullanıldığını veya ödevde bahsedilen bir konu hakkındaki fikirlerini sorabilirsiniz.